

XVIII 119
1688(2)

Papèr graciòs , politich , y entretengut,
peral desfrèç de les Maixqueres , de les
Carnistoltes del any 1739. con-
trafent als Llauradors.

Dictat per una Musa Lapèra.

Bese mans à sòs mercès,
questich daverles trobat
tan contènt, y tan gojòs,
que tot me vaig sorollant.
Aixina com divisi
eixe Lluçer empinat,

ab tan gran relluimènt,
que mòlt corrent, y ballant;
a rendirli la obediencia
junt à sos peus me he posat;
y no es aço abatimènt,
puix may estarè mes alt,

que

que quant à sos peus rendit.
Cumplimientos aforrant,
primores de pollegia,
per cerimonia cursats:
allo de *bese uste aquí,*
en Castellano parlant:
me folgo de verla buena,
todo estoy à su manar:
parlarè de moltes coses,
en Valencià, y Castellà.
Aunque me ven Llauradoro,
y à voltes arreplegant
por la Ciudad de Valencia,
el fiemo vaig à grapats,
soy de llucida proquenie,
y calletro retumbat:
quel portar bòsa, espartenyès,
y sarahuèlles en camals,
no impide que sea noble,
y de presència galan.
Los Pixavins de Valencia,
com van tots tan afaytats,
ab sòn espadì, peluca,
de polvos enfarinats,
camisoles ab randètes,
y en escarpins tots calçats,
quel peu fa à la vista gich,
encara que siga gran:
pensen de quels Llauradors,
sòm alguns escotiflats,
y ells no valen una jufa,
ni un dinèr à refilar.
El Arte de Llauradoro,
pot bufano blasonar,
de que otro le sobrepuque,
ni en antiguo, ni en Real:
pues bien saben sus mercedes,
(aço es mes que aygua de clar)
que nostron primer Pare, y Amo,
Senyor de la Terra, Adàm,

fue Llauradoro, y fue Rey
de tot quant era creat.
Avàns que Saül Rey fòra,
mòlt temps se và eixercitar
en la Art Llauradoricia:
y aço ningù ho pot negar.
Així mateix Llaurador
fòrch lo Gran Dioclecià,
quant cuidava dels Horticos;
el jolivierto regant.
Licinio fue de la Dacia
Emperador Coronat,
avènt segudo primero
Llaurador, dels peus al cap.
Lo Rey Bamba, así en Espanya,
fòrch de la rellat putjat
al Ceptre, y à la Corona,
de Llaurador treballant.
Per fi de Reys, y Senyors;
que Llauradors han estàt,
podria tants nomenarne,
que seria no acabar.
Pues què quieren los Mollicos?
de què se nos van burlant?
son ellos mas que nosotros?
no crech ho puguen probar!
Todo el grande entenimiento
dels Pixavins Valencians,
està en ponerse polidos,
del sexo degenerant:
ellos portan papillotas,
lo monyo mòlt repelat,
en mes dun almùt de polvos;
que pareixen vells, tors cans;
per altra part no sigualen
gichs de mamèlla mamant,
tots qualladèts de llislètes,
y ab molts dengues adornats:
Và un home à casa un Lletrudo;
ab sòn negoci en la mà,

y allí veu al sò Albocado,
en sa cadira sentat,
ab sa bata, y barretina,
que contenta de mirar:
li amostra un home el negoci,
y així quel ha registrat,
escomença à llatinades,
per amunt, y per aball;
la lley de fidejussores,
Benifet del Papinià,
Codice de prescriptione,
Titulo dels enganyats,
Paragrapho de remedio,
si qua mulier : cap sagrat!
y així ho entenem nosaltres
en Llatí, com en Romanç.
Mes palsèm à altre assumpte,
y este arrimem à un costat.
Ara pochi dies arrere
abaixí yo à esta Ciutat,
ab mon rosí, à buscar fèm;
pera femejar los camps:
y vaig veure en un carrer,
ò! qui no haguèra parlat!
puix de pensar lo que viu,
tot lo cor me he foradat!
viu venir una Bellèa,
del mateix Sol un retrat,
tan gallarda com un Angel,
del propi Cel esgaixat:
ab tal compostura, y garbo
era esta bella Deytat,
que al home de mes pacencia,
cert lhaguèra alborotat:
puix jure yo à fè de llèn,
què à no tindre ja ocupat
mon afecte en altra Gica,
que llavors traurè el tresllat;
pera que vetja vostè,
si en rahò es mon gust fundat;

jàm haguèra à sa Bellèa
en holocausto postrat.
Y perdone sò mercè,
de quem hatja propassat
à alabar altra Senyora
en sa ptesencia, ques clar
no falte, ni menys ofench
per això, sa gran Beldat;
puix vull dir en argument,
que prendes exagerant,
en presència duna Dama;
estant de altra parlant,
no agraviem : puix si de aquella
vaig yo les llums afirmant,
no nègue en vostè esplendors,
ni menys perfeccions, ni esmalts;
que si era aquella un Llucèr,
vostè el Sol, y li ha guanyat.
No tinch gran enteniment?
tambè sè Philosophar!
Mes tornem ara à aquella,
quen lo carrer me he deixat;
puix no deixarla en tal siti,
se li deu à una Deytat.
Lo rosí que la và veure,
com ell no estava aveat
à tontillos, ni casaques,
ni à mirar Giques tan Grans;
començà à pegar rellinjos,
à fer corbètes, y à salts;
que pera dirho dun colp,
èll me savia calfat,
puix tenia les orèlles
encèses de cab à cab:
sen anava devès della,
com quant hu està enamorat;
ò plè de pòlls de gallina:
yo li tirava el ramal,
mes nol podia detindre,
que com estaya enfogat,

en mes calfò que tèt forn,
nol bastava a sujectar:
y vèntjà de quen alcanços
anava de la Deytat,
com un Toro de Xarama,
y ella savia asuïtat,
haguì de baixar à terra,
per poderlo reportar:
li diguì Clori gallarda,
Nympha hermosa del Parnàs,
tentadora de inquietut,
de què os avèu espantat?
si el rosì daveros vist,
tan prompte sanquillotrat,
sèntbruto: què farè yo?
possaue à eixe pit la mà!
Si senfovina el rosì,
yo no estarè enfovinat?
Si èll es incapaç (diguili)
deixe coneiximent tant,
y en sòn descuido cayguè,
mon cuydado què farà?
Passè su mierced, Senyora,
que aixi que à casa harja anat,
li he de trencar les costèlles,
à este rosì brut, à tranchs.
La Deytatjà sausentava,
y el men rosì trestornat
en girasol, la seguia,
sens deixar dull may sòn pas:
rellinjava, y patejava,
mochs llançava per lo nas,
refilava el rabo al ayre,
per si quedà enquillotrat.
Al Menescal cridè enlora,
y aixi que mel veu gitat
al animal, conegué
questava damor calat:
y dixo: El Docto Galeno
porta un aphorisme gran,

que *contrarias con contrarias,*
sine remedio, curantur:
y aixi, sènt lo mal dardòr,
tirenli de cab à cab
una gamellèta daygua,
y al prompte quedarà sà:
Feuse aixi, y en un imento,
fònch de terra el rosì alçat.
Enduguimel à ma casa,
y en lestable èl vaig ficar,
sens quen èll treballar puga,
perquel tinch estomacat:
tè esparrabanys, tè ranillo,
sobre hofos, alifachs,
y un tumor en los genollos,
que han de rallarlo demà.
Ara và dequèmos esto,
y altre assumpte mamprendam;
parlèm de la mehua gica,
que aço es primer en tot cas.
Mi Senyora, es Molinèra,
y sòn Molì situat
està à la bora del Turia,
de arbres tot ell rodat;
que com ella es Primavera,
es cert, la frondositat,
faltar no pot enjamès,
hon Lestiu està regnant.
Un dia donchs, que yo anava,
per lo riu gràm arrancant,
divisì, que per la bora
daquell marge de diamants,
ò de maticos florits,
ò de perles, y granats,
del Turia, ab pas no mòlt grave,
un bruto anava arrastrant
un Carro, y la Molinèra
dins dell anava à cavall,
donantli al Prat tanta llum,
ab celage, y claritat,

que

que mesantoixà que era
 del Sol la Carroça Real:
 y em recorde, que suspensa,
 ò discursiva, dubtant,
 entre confuses idees,
 diguè ma vista admirant:
 O el Sol naix ara entre llums,
 ò en tenebres và acabant:
 puix vent en lo Carro al Sol,
 tan propèt, tan acofstat,
 à les aygues crefallines,
 tots són evidents senyals,
 ò de que èll ix al Orient,
 ò de que pon al Ocàs.
 Quèm respondrà sò mercè?
 no tinch yo bells entusiasms?
 Me quedì aixì que la viu,
 com recinaixcut infant,
 que quant la claror del dia,
 apenes fa resvalat
 de la taybola del ventre,
 eixint del Mon al gran camp,
 sentretè en sòn roficlèr,
 à sa bellèa embobant:
 aixì mon amor llavors,
 quant daquells ullèts tan clars
 la hermosura contemplava,
 tan idolatra adorant
 à sa esplendor và quedar-se,
 quentretengut en sos raigs,
 restà ma vista suspensa,
 com si fòra desmayat.
 Acofimen cap à ella,
 y aixì que avia aplegat,
 amoròs la saludì,
 ab ma montera en la mà:
 y ella en sòn esguart alegre,
 en cluquilles aflomant
 la cara de Gitanèra,
 corresponguè ab tal agrat,

que pareix fos ulls parlaven;
 dient, tu eres mon amant.
 En fi tirant de sos ulls
 una fleja, quem passà
 lo cor, arrancà sòn Carro,
 quem deixà mort, y gelat:
 y vent de que sen anava,
 mescomenci à bellugar,
 com la Nau, quant en borrasca
 ab baybèns và fluctuant.
 Aixì que passà un ratèr,
 en mon acort yo tornant,
 pensì el anar à buscarla,
 y al instant lixquì al davant;
 llavors fench yo girasol,
 quem atraguèren sos raigs,
 sens perdre la may de vista,
 com Maripòla rondant
 al ardor dels seus ullèts,
 fins quedar-se soterrat:
 y li diguì tals paraules,
 que ja aquell dia ajustat
 decamos el sospòsorio,
 donantli paraula, y mà:
 Era tan creixcut lamor
 que yo li avia posat,
 que augmentant-se cada dia
 anava mes de dos pams:
 nunca estava mes contènt;
 que quant en ella parlant:
 ella em privava el dormir,
 lo fòsiego, y el descans,
 puix mes inquiet me tenia,
 quel mes de Janèr als gats.
 Mes per fi pera dar trehues
 à ma inquietut, algun tant,
 que al afany de ma tarèa
 fempleava mon treball,
 per dur sòn retrat damunt,
 me la vaig fer dibuixar,

y dirli algunes ternèes
del amor, de quant en quant.
Miren sòs mercès la Gica,
que así està lo sèu tresllat.

*Traurà la sòta de òros, que bià en los
naips, y tenintla en la mà esquer-
ra, mirantla, com qui parla en
ella, dirà les endèges següents.*

GArrida Pepèta,
preciòs diamant,
que per tu, este pobre
viu escotiflat!

Ou estes endèges,
y escolta estos ays,
que al cor lo trespassen
tot de part à part!

Ay! y quant lo dia;
Perlèta, serà,
que yo estos clamòrs
podrè fofregar!

Si fols de pintada
me fas bellugar,
quant te mire viva,
Gica, què serà?

Ullèts vandolèrs,
que à tots van matant,
en les pistolades
que solen tirar!

Cabellèra ròsa,
de fils de or tirat,
que del rós tan ròs,
patixch humitat!

Frònt hon Cúpido
vandra ha plantat,
y reculta Gènt
pera pelear!

Les celles pareixen
aquell polit arch,

quel Iris li dihuen,
del bon temps senyal;

Lo nàs es canò
de plata, asseiat:
la boquèta un orgue;
les dènts lo teclat.

Del molí la mola
pintadèta està,
(*Senyalarà al òro qu'està pintat.*)
hon de ma collita
volguès moldre el blat,

Les camètes sòn
colunes atlants,
quel Temple sostènen
de ta gran Deytat.

Pòrtes per quadrillo,
daquell Dèu Venat,
la sagèta, ò dardo,
que à mi ma nafrat.

Eixes lligasètes,
que portes al cab
de la calça, à mi
catiu man possat.

Puix à ta obediencia
tan bè man nugat,
que del alvedriu,
no tinch llibertat.

No vull del demès
que portes tapat,
dirte cap de cosa,
perques desbarat.

Ara và yo vull
tornarte à ficar
del lloch hon te he trèt;
y aço facabat.

(*Amagarà la sòta.*)

Y en aço, Senyores,
à casa men vaig,
que he de segar erba
peral meu Castany.

122
A Dèu, violètes;
rosètes de Maig,
fragrants açucènes,
clavèlles roçagants.

A Dèu, filles mehues;
que me trist men vaig,
que la tortra Viuda,
que tot es plorar.

Qui poguèra fer
un Rey Coronat,
per poder mereixer
à vostès besar!

Dich, en matrimoni;
perque asì besar,
nos pot sinos casen,
perques desbarat.

Y el mèu desfig es;
sempre en gracia estar;
que la gracia cert
del gust es la fal.

A Dèu, torne à dir,
que si açò duràs,
foll me tornaria
de tant maginar.

Demà de vesprada;
si à vostès les plau,
tornarè à parlarles,
si no san cansat

De oir à este Dur;
que primor no sab;
mes perdò els demane
del rato tan mal.

DECIMES.

L Any vint, y huit à ma Musa,
lo numen se li embotà,
puix lo papèr que dictà,
fonch de idèa mòlt balbusa:
deixà la gent tan confusa,
en cifres, y abreviatures,
(causantli tals apretures
lestrany de les *Beceroles*)
quels agafà cagueroles,
de semejants trabesures.

Enguany la Musa Lapèra,
que pochs coneixen qui ès,
del festeig la idèa ha prèr,
duna Gica Molinèra:

perque

perquè així la gent tinguera
mes gust, y recreació;
puix así no hià alusió,
ni emphatic rahonament;
fino un estil clar corrènt,
que tots llogren comprensió;

F **I**ca

DECIMES.

LAny vint y huit á ma Mula,
lo numer le li embora,
puix lo pagar que dich,
touch de l'èa m'òr balbora;
dix la gent tan conta,
en cilles, y abreviatura,
(constant) als aprenes,
l'èssany de les Becetas,
quels agafa caguetos,
de l'emparis m'obolus,
Engany la Mula pagés,
que p'ochs conixer p'ochs,
del l'èssig la l'èssig p'ochs,
d'una Gran l'èssig p'ochs.